

בכורות נד

הדרשה שדוחה את הקל וחומר	קל וחומר או היקש אפשרי	כלאים זה בזה?	מתעשרין זה על זה?	
	ומה כבשים ועזים כלאים זה בזה – ומתעשרין מזה על זה, חדש וישן שאינן כלאים זה בזה - אינו דין שיתעשרו מזה על זה?	לא	לא	חדש ישן
	מקיש מעשר בהמה למעשר דגן, מה מעשר דגן - ממין על שאינו מינו לא, אף מעשר בהמה - ממין על שאינו מינו לא!	כן	כן	כבשים ועזים
		לא	לא	תירוש ויצהר
	ק"ו, ומה תירוש ויצהר שאינן כלאים זה בזה - אין מתעשרין מזה על זה, תירוש ודגן, דגן ודגן, שהם כלאים זה בזה - אינו דין שלא יתעשרו מזה על זה? ולרבי יאשיה דאמר: עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד: ומה תירוש ויצהר, שאינן כלאים זה בזה, אפ"י על ידי דבר אחר - אין מתעשרין מזה על זה, תירוש ודגן, דגן ודגן, שהן כלאים זה בזה על ידי דבר אחר - אינו דין שלא יתעשרו מזה על זה?	כן	לא	תירוש ודגן, דגן ודגן
	הני - דרבנן נינהו, וכל דתקינו רבנן - כעין דאורייתא תקינו, מה דאורייתא - שני מינין אינן מתעשרין מזה על זה, דרבנן נמי.		לא	ושני מינין בעלמא מנלן?
	אלא מעתה, גבי מעשר בהמה דלא כתיב וכל מעשר בקר ומעשר צאן, יתעשרו מזה על זה!		לא	בקר וצאן

קושי על "העשירי": אי הכי כבשים ועזים נמי!

תירוץ: **וצאן** - משמע כל צאן אחד;

קושי: הכא נמי לימא: משמע כל דגן אחד!

תירוץ 1: אמר אביי: **ראשיתם**, וכן אמר ר' אילעא: **ראשיתם**.

תירוץ 2: רבא אמר: בלא **ראשיתם** נמי, משמע כל דגן אחד לא מצית אמרת, בשלמא התם אמרינן וצאן - משמע כל צאן אחד, דאי סלקא דעתך, כבשים ועזים נמי לכתוב: "וכל מעשר בהמה", ואתי בק"ו מחדש וישן: בקר וצאן למה לי - בקר וצאן הוא דאין מתעשרין מזה על זה, אבל כבשים ועזים - מתעשרין. אבל הכא - מי סגיא דלא כתיב דגן למעוטי שאר מינין?

(וכי תימא: אי כתיב כל מעשר בהמה הוי אמינא אפילו חיה! **תחת תחת** מקדשים גמר)

קושי על רבא: מתקיף לה רב הונא בריה דרב נחמן: אימא לערבו לבקר בצאן!

תירוץ 1: אמר ליה מר זוטרא בריה דרב נחמן: לרבא אית ליה נמי **העשירי**.

תירוץ 2: איכא דאמרי: דאיתקש מעשר בהמה למעשר דגן, מה מעשר דגן - ממין על שאינו מינו לא, אף מעשר בהמה - ממין על שאינו מינו לא.

קושי על תירוץ 2: והא רבא הוא דאמר **עו** - לשנה הקשתיו ולא לדבר אחר!

תירוץ 1: הדר ביה רבא מההיא

תירוץ 2: חדא מיניה רב פפא אמרה.

דברים פרק יד פסוק כב

עֲשֹׂר תַעֲשֶׂר אֶת כָּל־תְּבוּאֹת זֶרְעֶךָ הַיֵּצֵא הַשָּׂדֶה שְׁנֵה שְׁנָה :